

К.е.н., доцент Ярова Л. Г.

Мелітопольський державний педагогічний університет

ім. Б. Хмельницького, Україна

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ТА ВПРОВАДЖЕННЯ ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ ПІДПРИЄМСТВА

Облікова політика є потужним інструментом в управлінні підприємством, розробляється індивідуально кожним підприємством і покликана забезпечувати надійність та достовірність їх фінансово-інформаційної системи, тому варто приділяти увагу аспектам облікової політики у всіх господарюючих суб'єктів незалежно від сфери діяльності та організаційно-правових форм.

Питанням теоретичних та практичних аспектів формування облікової політики присвячено праці багатьох вчених та науковців: А.С., Бакаєва, М.Т. Білухи, Ф.Ф. Бутинця, В.А. Кулик, Т.В. Войтенко, М.С. Пушкара, В.В. Сопка, М.Т. Щирби та ін. Зважаючи на безсумнівну цінність наукових досліджень, на нашу думку, питання щодо уточнення окремих положень з методики та організації облікової політики мають дискусійний характер, що і обумовило мету дослідження.

Вимоги до формування облікової політики на підприємстві містять норми Закону України від 16.07.99 р № 996-XIV «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», відповідно до яких, облікова політика - це сукупність принципів, методів і процедур, які використовуються підприємством для ведення бухгалтерського обліку, складання та подання фінансової звітності [1].

Вітчизняні вчені-економісти пропонують власне визначення облікової політики підприємства. В. Кулик визначає облікову політику підприємства як «систему способів ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності, що використовується підприємством для інформаційного забезпечення ухвалення економічних рішень та передбачає найбільш достовірне відображення фактів господарської діяльності» [2, с. 54].

М. Пушкар та М. Щирба стверджують, що облікова політика – це механізм управління обліком, який здійснюють на основі вибору та розроблення суб'єктом господарювання способів (варіантів), правил і процедур щодо організації та методики ведення обліку, складання і подання звітності виходячи із загальноприйнятих принципів та із специфіки діяльності підприємства для отримання повної, об'єктивної, достовірної і неупередженої інформації з метою ухвалення зацікавленими особами обґрунтованих управлінських рішень [4, с. 132].

Необхідно вказати на те, що в економічній літературі виділяють декілька видів облікової політики: облікова політика для цілей фінансового обліку; облікова політика для цілей оподаткування та облікова політика для цілей управлінського обліку [3, с. 49]. Вважаємо, що оскільки бухгалтерський облік є інформаційною базою для різних видів обліку, то облікова політика повинна бути єдиною для облікового процесу підприємства та враховувати вимоги різних користувачів облікової інформації.

Питання організації бухгалтерського обліку на підприємстві належать до компетенції його власника або уповноваженого органу (посадової особи) відповідно до законодавства та установчих документів (ст. 8 Закону про бухгалтерський облік) [1]. Якщо статутом підприємства не передбачено право встановлення облікової політики безпосередньо рішенням власників (засновників), то облікова політика оформляється у вигляді наказу посадової особи (директора) підприємства.

Наказ про облікову політику необхідно складати послідовно, лаконічно та стисло, без повторення змісту чинних нормативних документів, розкривати усі елементи облікової політики, вибрані підприємством, а додатки до Наказу доцільно оформити у вигляді таблиць довільної форми та пронумерувати, на них повинні бути посилання в тексті Наказу.

Наказ про облікову політику підприємства, на нашу думку, повинен містити: - вступну частину, в якій наводиться загальна інформація про підприємство; - основну, в якій розкриваються методичні елементи облікової політики; - заключну, що містить підписи осіб, які готували, затверджували та на яких покладено відповідальність за виконання наказу; - додатки, що містять робочий план рахунків; перелік вибраних методів: нарахування амортизації необоротних активів, оцінки вибуття запасів, статей калькуляції виробничої

собівартості продукції (робіт, послуг), змінних і постійних загальновиробничих витрат; перелік форм управлінської звітності; графік документообігу тощо.

Отже, уміло сформована облікова політика буде сприяти та активізувати використання інформації бухгалтерського обліку для ефективності управління господарською діяльністю підприємства, його стратегії перспективного розвитку, зручності й прозорості ведення бухгалтерського обліку.

Література:

1. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 р. № 996-14 у редакції від 14.01.2012 р. [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Сайт «Законодавство України». – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/996-14>
2. Кулик В. Облікова політика підприємства: набутий досвід та перспективи розвитку: монографія / В.Кулик. - Полтава: РВВ ПУЕТ, 2014. - 373с.
3. Лень В. Бухгалтерський облік в Україні: основи та практика: навчальний посібник / В.Лень, В. Гливенко. - Київ: Центр навчальної літератури, 2004. - 576 с.
4. Пушкар М. Теорія і практика формування облікової політики: монографія / М.Пушкар, М.Ширба. - Тернопіль: Карт-бланш, 2010. - 260 с.